

Not 39

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 28 juni 2024 följande dom (mål nr 382-24).

Bakgrund

1. Var och en har rätt att hos myndigheter ta del av allmänna handlingar förutsatt att uppgifterna i dem inte omfattas av sekretess. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen dit eller upprättad där.

2. Polismyndigheten tog emot en begäran om att få ta del av uppgifter i en nedlagd förundersökning. Myndigheten avslog delvis begäran med motiveringen att uppgifterna omfattades av s.k. förundersökningssekretess enligt 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

3. Beslutet överklagades till Kammarrätten i Stockholm. Till överklagandet bifogades ett antal handlingar.

4. L.J. begärde hos kammarrätten att få ta del av överklagandet med bilagor. Kammarrätten beslutade att lämna ut handlingarna i maskerat skick eftersom uppgifter i dem bedömdes omfattas av förundersökningssekretess.

Yrkanden m.m.

5. L.J. yrkar i första hand att handlingarna ska lämnas ut i sin helhet och i andra hand att målet ska visas åter till kammarrätten för ny prövning. Han yrkar även ersättning för rättegångskostnader.

Skälen för avgörandet*Rättslig reglering m.m.*

6. Enligt 35 kap. 1 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men och uppgiften förekommer i utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål.

7. I 43 kap. 1 § första stycket anges att om en sekretessbestämmelse gäller för en uppgift i en viss typ av ärende eller i en viss typ av verksamhet och ett beslut av en myndighet i ett sådant ärende eller i en sådan verksamhet överklagas hos en förvaltningsdomstol, ska sekretessbestämmelsen tillämpas som om den vore en primär sekretessbestämmelse även hos förvaltningsdomstolen vid handläggning av målet, om inte annat följer av 3 §.

8. Av 43 kap. 2 § första stycket framgår att om en domstol i sin rättskipande eller rättsvårdande verksamhet från en domstol eller en annan myndighet får en sekretessreglerad uppgift, blir sekretessbestämmelsen, om inte annat följer av 3 §, tillämplig på uppgiften även hos den mottagande domstolen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

9. Kammarrätten har maskerat uppgifter i de aktuella handlingarna med hänvisning till förundersökningssekretess enligt 35 kap. 1 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen.

10. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att handlingarna har lämnats in till kammarrätten av en person som överklagat ett beslut i ett ärende om utlämnande av allmän handling.

11. Eftersom målet i kammarrätten inte rör någon sådan verksamhet som avses i 35 kap. 1 § första stycket 1 och kammarrätten inte har fått uppgifterna från en annan myndighet där de är sekretessreglerade har bestämmelsen inte blivit tillämplig hos domstolen med stöd av 43 kap. 1 eller 2 § (HFD 2020 not. 16, HFD 2022 not. 17 och HFD 2023 not. 17). Uppgifterna i överklagandet med bilagor omfattas således inte av sekretess enligt 35 kap. 1 § första stycket 1. Den bestämmelsen hindrar således inte att uppgifterna lämnas ut.

12. Det kan dock finnas uppgifter i handlingarna som kan vara omfattade av sekretess på någon annan grund. Det ankommer på kammarrätten att som första instans göra denna prövning. Kammarrättens beslut ska därför upphävas och målet visas åter till kammarrätten för ny prövning.

13. L.J:s yrkande om ersättning för rättegångskostnader kan inte prövas av Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2022 ref. 10). Yrkandet ska därför avvisas.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar yrkandet om ersättning för rättegångskostnader.

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens beslut och visar målet åter till kammarrätten för ny handläggning.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten*, *Bull* och *Jönsson*. Föredragande var justitiesekreteraren Marlene Frånberg.

Kammarrätten i Stockholm (2024-01-18, Melander):

Enligt 35 kap. 1 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men och uppgiften förekommer i utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål.

Kammarrätten bedömer att de aktuella handlingarna har lämnats in till domstolen inom ramen för polismyndighetens verksamhet enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål. Uppgifterna i handlingarna omfattas därför av sekretess hos domstolen enligt 35 kap. 1 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen (43 kap. 1–3 §§ offentlighets- och sekretesslagen och HFD 2020 not. 16). Överklagandet med bilagor i mål 6361-23 kan därför endast lämnas ut i maskerat skick. Begäran ska därför avslås.

– Kammarrätten avslår begäran.